

KESKEISTÄ ON YHTEISTYÖ

Julkiset sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi ovat hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja Ahvenanmaan maakunnan vastuulla. Pääosin maakuntajaon pohjalta muodostettuja hyvinvointialueita on 21. Helsinki ja Ahvenanmaa eivät muodosta hyvinvointialueita, vaan ne huolehtivat alueillaan edellä mainittujen tehtävien järjestämisestä.

Hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja Ahvenanmaalla on vastuu järjestää edellä mainitut talvet – nimenomaan järjestää talvet. Talvet (esimerkiksi kuntoutustalvet) voidaan järjestää omana talvetuotantona tai ostopalveluina yhteistyössä yksityissektorin ja/tai kolmannen sektorin kanssa. Luonnollisesti kuntoutustalvetjen osalta on tärkeää varmistaa sujuva yhteistyö muun muassa Kelan järjestämisvastuulla olevien talvetjen osalta. Myös yhteistyö vahinkovakuutus- ja eläkevakuutusjärjestelmien kanssa on tärkeää huomioida. Keskeistä on yhteistyö talvetjen järjestämisessä ja toteuttamisessa.

Hyvinvointialueiden operatiivinen toiminta käynnistyi vuoden alussa, ja toiminta hakee vielä muotojaan eri puolilla maata. Parhaita toimintakäytäntöjä hiotaan lähivuosina. Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyön kehittäminen on perusteltu tavoite. Osana hyvinvointitalvetjärjestelmäämme julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toteuttama kuntoutus voi osaltaan tarjota ratkaisuja ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Näitä haasteita ovat muun muassa mielenterveyshaasteet, tuki- ja liikuntaelinvaivat, ikääntyvien ja ikääntyneiden kuntoutus, lasten ja nuorten talvetuiden vahvistaminen ja integroiminen normaaliin kasvuympäristöön, talvetuden edistäminen sekä työhön paluun tai mahdollisen ammatillisen kuntoutuksen integrointi lääkinälliseen kuntoutukseen.

Kuntoutus-lehden rooli tärkeänä kansallisena foorumina kuntoutukseen liittyvien tieteellisten tutkimustalveten julkaisemisessa sekä yleisen kuntoutukseen liittyvän keskustelun ylläpitämisessä on tunnistettu ja tunnustettu. Käsillä olevassa lehdessä julkaistaan kolme tieteellistä tutkimusta, yksi hanke-esittely sekä kaksi puheenvuoroa. Kirjoitusten aihepiirien monipuolisuus kuvastaa mainiolla tavalla kuntoutuksen monimuotoisuutta.

Ensimmäisessä tutkimuksessa selvitettiin eturauhassyöpähoidoissa olleiden sopeutumista virtsatieoireisiin. Tutkimuksen tavoitteena oli

lisätä ymmärrystä virtsatieoireiden kanssa elämisestä, jotta elämänlaatuvaikutukset voitaisiin aiempaa paremmin ottaa huomioon osana eturauhassyöpötilaan kuntoutusta. Tutkimuksen perusteella todetaan muun muassa, että yksilöllisesti ohjatut lantionpohjaa kuntouttavat toimet olisi tärkeää sitoa nykyistä tiukemmin osaksi eturauhassyövän hoitoprosessia. Lisäksi psykososiaalisen tuen tai vertaistuen piiriin ohjaaminen voi olla hyödyllistä virtsatieoireisiin sopeuduttaessa.

Toisen tutkimuksen tavoitteena oli selvittää selkäydinvammaisten henkilöiden hoidon keskittämisesetuksen jälkeisiä kokemuksia sosiaali- ja terveyspalveluista. Kokemukset olivat pääosin myönteisiä. Erityisesti asiakkaan ja henkilökunnan välinen vuorovaikutus koettiin myönteisenä. Tutkimuksen perusteella todetaan, että jatkossa tulisi kiinnittää huomiota sellaisten henkilöiden kokonaisvaltaiseen hyvään hoivaan, joiden selkäydinvamma on sairausperäinen.

Kolmannessa tutkimuksessa mielenkiinnon kohteena oli selvittää, millaisia tuen tarpeita naisvangeilla on ja millaisia nais erityisiä palveluita ja kuntoutusta vankilasta vapautuvat tarvitsevat. Tutkimuksen mukaan erityisen tärkeää on rinnalla kulkeva ja vankilasta vapautteen ulottuva tuki. Tämän tutkimuksen perusteella todetaan, että nykyisissä vankilasta vapautuvien palveluissa ei tunnisteta riittävästi naisten tarpeita.

Digiosallisuutta ja hyvinvointia Etelä-Savossa -hanke esiteltiin Kuntoutus-lehden numerossa 2/2023. Tässä lehdessä kuvataan kyseisen hankkeen tuloksia ja arviointia keskittyen hankkeen kohderyhmään: pitkään työvoiman ulkopuolella olleisiin ihmisiin sekä etelä-savolaisiin työllistäviin yrityksiin.

Ensimmäisessä puheenvuorossa tarkastellaan työhön kytkeytyvää kuntoutusta. Keskeiset kysymykset ovat työpaikan ja sen toimijoiden rooli kuntoutuksessa sekä yhteistoimijuus eri osapuolten välillä. Toisessa puheenvuorossa kuvataan opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kanssa asettaman Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuorin (KunFo) työskentelyä ja sen keskeisiä tuloksia.

Toivon jälleen, että lehden artikkelit saavat aikaan runsaasti keskustelua. Lopuksi haluan toivottaa kaikille aktiivista ja turvallista vuoden vaihdetta.

Mika Pekkonen
päätoimittaja
LKT, eMBA, lääketieteellinen johtaja, Verve